

Kommunstyrelsen
Anna-Maarit Tirkkonen
Epost: anna-maarit.tirkkonen@vasteras.se

Kopia till
Miljö- och konsumentnämnden

Kommunfullmäktige

Svar på Motion från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Enes Bilalovic (M) och Marcus Jacobson (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord föreslagit att serveringstillståndet i Västerås ändras så att det blir möjligt för restauranger att erbjuda kunderna servering av helflaskor vid bordet.

Kommunfullmäktige har den 2 september 2021, § 346 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till miljö- och konsumentnämnden.

Miljö- och konsumentnämnden har inkommit med remissvar med i huvudsak följande synpunkter på motionens förslag:

Alkohollagen utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske. Kommunen förfogar över de direkta redskapen när det gäller alkoholpolitiken i den del som avser tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser. I egenskap av tillståndsmyndighet skall kommunen på bästa möjliga sätt förverkliga intentionerna i alkohollagen.

För att leva upp till alkohollagens krav måste tillståndshavaren eller serveringsansvarig person ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade dryckerna, enligt Folkhälsomyndigheten som är tillsynsmyndighet på nationell nivå. Det är då inte förenligt med kravet på återhållsamhet att frånhända sig kontrollen genom att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller en mindre grupp människor. Som exempel kan nämnas servering av helflaskor spritdryck, s.k. ölhinkar, öltunnor, shotsbrickor, användande av drinkvagnar och liknande. Denna serveringsmetod kommer även i konflikt med andra bestämmelser i alkohollagen, till exempel förbud mot servering till underåriga och berusade och krav på tillsyn över serveringen.

Om servering av till exempel helflaskor spritdryck förekommer kan kommunen i sin roll som tillståndsmyndighet meddela villkor i riktlinjer för serveringstillstånd om att alkoholdrycker endast får serveras genom

sedvanlig bordsservering, vilket innebär att självservering eller självtagning inte får förekomma. Serveringspersonalen serverar då drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan vid gästens bord. I Miljö- och konsumentnämndens gällande riktlinje finns dock inget angivet som begränsar servering av helflaskor vid bord.

Kravet att servering av alkoholdrycker inte får föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, gäller på serveringsstället och i dess omedelbara närhet.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd med motiveringen att det i Västerås stads riktlinjer för serveringstillstånd finns inget angivet som begränsar servering av helflaskor vid bord.

Beslutsmotivering

Alkoholpolitiken och alkohollagen

Miljö- och konsumentnämnden beskriver i sitt remissvar att målet med den svenska alkoholpolitiken är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. Ett viktigt mål för alkoholpolitiken är också att verka för att hela befolkningen har återhållsamma alkoholvanor och att befästa en alkoholkultur under ansvar.

Alkohollagen är en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna skall lyftas fram. Lagen poängterar att skyddsaspekter går före näringspolitiska bedömningar. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska, skall alkoholpolitiska hänsyn ha företräde.

Kommunen är en tillståndsmyndighet och förfogar över de direkta redskapen när det gäller alkoholpolitiken och den del som handlar om tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser. Kommunen ska på bästa möjliga sätt förverkliga intentionerna i alkohollagen genom tillståndsgivning och att det finns riktlinjer för verksamheten.

Krav på ansvarsfull alkoholservice

Miljö- och konsumentnämnden hänvisar också i sitt svar till Folkhälsomyndigheten som på alkoholområdet på nationell nivå vägleder i frågor om serveringstillstånd. Enligt Folkhälsomyndigheten måste tillståndshavaren eller serveringsansvarig person ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade dryckerna, för att leva upp till alkohollagens krav. Det är då inte förenligt med kravet på återhållsamhet att frånhända sig kontrollen genom att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller en mindre grupp människor. Som exempel kan nämnas servering av helflaskor, spritdryck, så kallade ölhinkar, öltunnor, shotsbrickor, drinkvagnar eller liknande.

Miljö- och konsumentnämnden menar att denna serveringsmetod kommer även i konflikt med andra bestämmelser i alkohollagen, som förbud mot servering till underåriga och berusade och krav på tillsyn över servering. Även utifrån andra utgångspunkter är det inte ansvarsfullt värdskap att använda denna serveringsmetod. Miljö- och konsument menar vidare att

tillståndshavaren försätter sig själv och sin personal i svåra situationer när man till exempel måste avbryta redan påbörjad servering. Speciell uppmärksamhet krävs om verksamheten är nöjes- eller ungdomsinriktad.

Enligt miljö- och konsumentnämnden kan kommunen i sin roll som tillståndsmyndighet meddela villkor i riktlinjer för serveringstillstånd om att alkoholdrycker endast får serveras genom sedvanlig bordsservering. Serveringspersonal serverar då drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan vid gästens bord. Miljö- och konsumentnämnden menar att i den gällande riktlinjen för serveringstillstånd finns inget angivet som begränsar servering av helflaskor vid bord. Det finns dock krav att servering av alkoholdrycker inte får föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet på serveringsstället och dess omedelbara närhet.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord inte föranleder någon ytterligare åtgärd. Detta med hänvisning till miljö- och konsumentnämndens motionssvar om att det i kommunens riktlinje för serveringstillstånd finns inget angivet som begränsar servering av helflaskor vid bord.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslut i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Förslaget bedöms inte medföra någon direkt ekonomisk effekt för kommunen.

Hållbar utveckling

Beslutet har främst påverkan på den sociala dimensionen i hållbar utveckling och har koppling till mål 3 god hälsa och välbefinnande.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Christin Tjärnheden
Direktör strategisk
sammanslagning

§ 145

Dnr MOKN 2021/00090-1.7.1

Remiss - Motion från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord

Beslut

Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Miljö- och konsumentnämnden har fått Motion från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord på remiss (kommunstyrelsens dnr: KS 2021/01533).

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har till nämnden lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Proposition

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut och att nämnden beslutar enligt detta.

Kopia till

kommunstyrelsen@vasteras.se

Motion om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord

Det har under senare tid blivit ganska vanligt att restaurangbesökare vill bli serverade helflaskor (sk "Helrör") vid bordet och sedan själva komplettera detta med drinktillbehör, som gör det möjligt för besökaren att blanda sina egna drinkar. Detta är tillåtet på många håll i Sverige, t ex i närliggande städer som Uppsala, Örebro och Eskilstuna, men inte i Västerås. Detta minskar krögarnas möjlighet att erbjuda en service som kunder efterfrågar. Speciellt under Coronatider har det blivit vanligare då kunderna inte vill springa upprepade gånger till bardisken och göra individuella beställningar varje gång, utan kunna sitta kvar vid bordet.

Vi föreslår därför:

- att serveringstillståndet i Västerås ändras så att det blir möjligt för restauranger att erbjuda kunderna servering av helflaskor vid bordet

Enes Bilalovic (m)

Marcus Jacobson (m)

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
Ulrika Wahlström
Epost: ulrika.wahlstrom@vasteras.se

Yttrande - Remiss gällande motion från (M) om borttag av begränsning mot servering av helflaskor vid bord

Grunderna för alkoholpolitiken har fastställts av Sveriges riksdag. Målet är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. Ett viktigt mål för alkoholpolitiken är att verka för att hela befolkningen har återhållsamma alkoholvanor och att befästa en alkoholkultur under ansvar.

Alkohollagen utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna skall lyftas fram. Lagen poängterar att skyddsaspekter går före näringspolitiska bedömningar. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska, skall alkoholpolitiska hänsyn ha företräde.

Kommunen förfogar över de direkta redskapen när det gäller alkoholpolitiken i den del som avser tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser. I egenskap av tillståndsmyndighet skall kommunen på bästa möjliga sätt förverkliga intentionerna i alkohollagen. Miljö- och konsumentnämnden är den nämnd i kommunen som svarar för tillståndsgivningen, samt att det finns riktlinjer för verksamheten.

Riktlinjerna återger i väsentliga delar vad som gäller enligt lag och andra författningar, samt vad kommunen väger in i fråga om de omständigheter som hänsynen till lokala förhållanden ger anledning till. Riktlinjerna ska också säkerställa ett riktigt agerande och god kvalitet när det gäller tillståndsgivning och tillsyn vid alkoholserving i Västerås.

Folkhälsomyndigheten har tidigare uttryckt att för att leva upp till alkohollagens krav måste tillståndshavaren eller serveringsansvarig person ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade dryckerna. Det är då inte förenligt med kravet på återhållsamhet att frånhända sig kontrollen genom att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller en mindre grupp människor. Som exempel kan nämnas servering av helflaskor spritdryck, s.k. ölhinkar, öltunnor, shotsbrickor, användande av drinkvagnar och liknande.

Denna serveringsmetod kommer även i konflikt med andra bestämmelser i alkohollagen, till exempel förbud mot servering till underåriga och berusade och krav på tillsyn över serveringen. Inte heller från andra utgångspunkter kan det anses vara ett ansvarsfullt värdskap att servera alkoholdrycker på detta sätt. Tillståndshavaren försätter sig själv och sin personal i svåra situationer när man till exempel måste avbryta redan påbörjad servering. Speciell uppmärksamhet krävs om verksamheten är nöjes- eller ungdomsinriktad.

Om servering av till exempel helflaskor spritdryck förekommer kan kommunen i sin roll som tillståndsmyndighet meddela villkor i riktlinjer för serveringstillstånd om att alkoholdrycker endast får serveras genom sedvanlig bordsservering, vilket innebär att självservering eller självtagning inte får förekomma. Serveringspersonalen serverar då drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan vid gästens bord. I Miljö- och konsumentnämndens gällande riktlinje finns dock inget angivet som begränsar servering av helflaskor vid bord.

Kravet att servering av alkoholdrycker inte får föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet gäller på serveringsstället och i dess omedelbara närhet.